

ฉบับที่ ๘ ประจำวันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

แมลงวันผลไม้

สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร โดยกลุ่มอารักขาพืช เดือนเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลในช่วงออกผล และใกล้เก็บเกี่ยวผลผลิต แมลงศัตรูพืชที่สำคัญ คือ แมลงวันผลไม้ ซึ่งทำความเสียหายให้กับไม้ผลหลายชนิด ดังนั้นจึงขอประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรได้รับทราบวิธีการควบคุม เพื่อจะได้ป้องกันกำจัดได้อย่างถูกต้องต่อไป

ชนิดของแมลงวันผลไม้ในประเทศไทย

แมลงวันผลไม้ที่มีความสำคัญในประเทศไทยที่มักพบเสมอ ได้แก่

๑. แมลงวันทอง *Bactrocera dorsalis* (Hendel) มีเขตแพร่กระจายทั่วไปในประเทศไทย มีพืชอาศัยมากกว่า ๕๐ ชนิด เช่น มะม่วง ชมพู่ ทุเรียน ลำไย ฯลฯ
๒. แมลงวันฝรั่ง *Bactrocera correcta* (Bazzi) มีเขตแพร่กระจายในเขตภาคเหนือ ภาคกลาง และแทบจะไม่พบในภาคใต้ มีพืชอาศัยไม่น้อยกว่า ๓๖ ชนิด เช่น ฝรั่ง มะม่วง ชมพู่ น้อยหน่า ฯลฯ
๓. แมลงวันแดง *Bactrocera cucuritae* (Coquillett) มีเขตแพร่กระจายทั่วไปในประเทศไทย มีพืชอาศัยมากกว่า ๒๘ ชนิด เช่น มะละกอ แตงโม ตำลึง ฟักทอง ฯลฯ

วงจรชีวิตของแมลงวันผลไม้

การเจริญเติบโตของแมลงวันผลไม้แบ่งออกเป็น ๔ ระยะ คือ ไข่ หนอน ดักแด้ และตัวเต็มวัย

ระยะไข่ ๑-๒ วัน

ระยะหนอน ๗-๑๒ วัน

ระยะดักแด้ ๘-๑๒ วัน

ระยะตัวเต็มวัย ๑-๓ เดือน

แมลงวันผลไม้สามารถวางไข่ได้นานเกือบตลอดอายุขัย โดยสามารถวางไข่ได้ทุกวัน เฉลี่ยวันละประมาณ ๕๐ ฟอง ตลอดอายุจะวางไข่ได้มากถึง ๓,๐๐๐ ฟอง ดังนั้นแมลงวันจึงมีอัตราการขยายพันธุ์ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับแมลงอื่นๆบางชนิด แมลงวันผลไม้มีอายุเฉลี่ยประมาณ ๑-๓ เดือน วงจรชีวิตของแมลงวันผลไม้ จะใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ ๑๖ - ๒๔ วัน หรือประมาณ ๑ เดือน

ลักษณะอาการและการทำลาย

ตัวเมียจะใช้ข้อวัยวางไข่เข้าไปในผลไม้ประมาณ ๑๐-๑๔ วันก่อนสุก เกิดเป็นรอยชำจุดเล็กๆ หรืออาจมียางไหลซึมออกมาจากรูที่วางไข่ จากนั้น ไข่ฟักเป็นตัวหนอน หนอนกินเนื้อผลไม้เป็นอาหาร ทำให้ผลไม้เน่าเสียและร่วงหล่นลงพื้น ตัวหนอนจะแก่พอดีกับช่วงผลไม้สุกจะมีน้ำของผลไม้ไหลเยิ้มออกทางรูที่หนอนเจาะออกมาติดตัวลงดินเข้าตักแต่ในดินแล้วออกเป็นตัวเต็มวัย และบริเวณตรารอยเจาะ อาจมีเชื้อโรคต่างๆ เข้าทำลายซ้ำเติมทำให้ผลไม้เน่าเสียหายได้มากและเร็วขึ้น

วิธีการป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้

๑. ทำความสะอาดบริเวณสวน โดยรวบรวมทำลายมะม่วงที่เน่าเสียจากการถูกแมลงวันผลไม้เข้าทำลายไป เผานอกแปลงปลูก เพื่อลดการเพิ่มจำนวนประชากรของแมลงวันผลไม้
๒. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติของแมลงวันผลไม้ เช่น การใช้สารเคมีที่ถูกวิธีตรงกับชนิดศัตรูพืช พันเฉพาะจุดที่มีศัตรูพืช ไม่ทำลายตัวห้ำตัวเบียน
๓. ห่อผลด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ หรือถุงพลาสติก เพื่อป้องกันการทำลายจากแมลงวันผลไม้
๔. กำจัดแมลงวันผลไม้เพศผู้ด้วยเมทิล ยูจินอล ผสมสารฆ่าแมลง อัตรา ๔ : ๑ ชุบสำลีวางไว้ในขวดพลาสติก แขนวนไว้โดยรอบแปลงระยะ ๕๐ เมตรต่อกับดัก
๕. การใช้เหยื่อพิษ โดยการนำเอาเหยื่อโปรตีน ผสมกับสารฆ่าแมลงมาเป็นเหยื่อล่อแมลงวันผลไม้ โดยใช้เหยื่อโปรตีนในอัตรา ๒๐๐ มิลลิลิตร ผสมสารฆ่าแมลง เช่น ไซเปอร์เมทริน คลอไพริฟอส อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๕ ลิตร ทุก ๗ วัน โดยพ่นแบบเป็นจุด ต้นละ ๑-๔ จุด ในเวลาเช้าตรู่ สารนี้สามารถดึงดูดได้ทั้งแมลงวันผลไม้ตัวผู้และตัวเมีย
๖. หากระบาดมากพ่นด้วยสารป้องกันและกำจัดแมลง ทุก ๗ วัน เช่น
 - คลอไพริฟอส ๔๐% EC ในอัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
 - ไตรอะโซฟอส ๔๐% EC อัตรา ๒๐-๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
 - แลมบ์ดา ไซฮาโลทริน ๒.๕% CS อัตรา ๕ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร